

Ordinul nr. 102/2020 al Oficiului Național de prevenire și combatere a spălării banilor - privind aprobarea Normelor de aplicare a prevederilor Legii nr. 129/2019 pentru prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative pentru entitățile raportoare supravegheate și controlate de Oficiul Național de Prevenire și Combatere a Spălării Banilor publicat în Monitorul Oficial, Partea I nr. 75 din 03 februarie 2020.

Principalele prevederi:

1. **Se definesc entitățile reglementate** ca fiind entitățile raportoare supravegheate și controlate de către Oficiu, respectiv cele prevăzute la art. 5 din Legea nr. 129/2019 care nu sunt supuse supravegherii Băncii Naționale a României și Autorității de Supraveghere Financiară, indiferent de forma de organizare a acestora.

Entitățile reglementate includ cel puțin următoarele:

a) instituțiile financiare nebancale înscrise exclusiv în Registrul general al Băncii Naționale Române și care nu au și statut de instituție de plată sau instituție emitentă de monedă electronică; instituțiile financiare nebancale înscrise în Registrul de evidență al Băncii Naționale Române, respectiv casele de amanet, casele de ajutor reciproc și entități fără scop patrimonial; furnizori specializați în servicii de informare cu privire la conturi; casele de schimb valutar autorizate de Ministerul Finanțelor Publice; furnizorii de servicii poștale autorizați de Autoritatea Națională pentru Administrare și Reglementare în Comunicații, care prestează servicii de plată;

b) furnizorii de servicii de jocuri de noroc autorizați de Oficiul Național pentru Jocuri de Noroc;

c) auditorii financiari, experții contabili și contabilii autorizați, cenzorii, consultanții fiscali, precum și alte entități ce desfășoară efectiv activități conform codurilor **CAEN 7022;**

d) notarii publici, avocații, executorii judecătorești, practicienii în insolvență, precum și alte persoane care exercită profesii juridice liberale, conform codului **CAEN 6910**, în cazul în care acordă asistență pentru întocmirea sau perfectarea de operațiuni pentru clienții lor privind cumpărarea ori vânzarea de bunuri imobile, acțiuni sau părți sociale ori elemente ale fondului de comerț, administrarea instrumentelor financiare, valorilor

mobiliare sau a altor bunuri ale clienților, operațiuni sau tranzacții care implică o sumă de bani sau un transfer de proprietate, constituirea sau administrarea de conturi bancare, de economii ori de instrumente financiare, organizarea procesului de subscriere a aporturilor necesare constituirii, funcționării sau administrării unei societăți; constituirea, administrarea ori conducerea unor astfel de societăți, organismelor de plasament colectiv în valori mobiliare sau a altor structuri similare, precum și în cazul în care participă în numele sau pentru clienții lor în orice operațiune cu caracter financiar ori vizând bunuri imobile;

e) furnizorii de servicii pentru societăți sau fiducii, precum și entități ce desfășoară activități conform codurilor **CAEN 6420, 6820**;

f) agenții imobiliari, inclusiv persoanele juridice în cadrul cărora își desfășoară activitatea agenții imobiliari, conform codurilor **CAEN 6831**;

g) entități care comercializează, în calitate de profesioniști, bunuri sau prestează servicii, în măsura în care efectuează tranzacții în numerar a căror limită minimă reprezintă echivalentul în lei a 10.000 euro, indiferent dacă tranzacția se execută printr-o singură operațiune sau prin mai multe operațiuni care au o legătură între ele.

2. Sunt stabilite următoarele obligații pentru entităților reglementate

- entitățile reglementate comunică datele de identificare ale persoanei/lor desemnate, cu responsabilități în aplicarea Legii, exclusiv electronic, prin accesarea site-ului Oficiului și înregistrarea în Sistemul electronic de transmisie date.

- entitățile reglementate vor preciza în mod distinct, pentru fiecare persoană desemnată, responsabilitățile încredințate pentru aplicarea dispozițiilor Legii, în cadrul intern.

Important! Datele privind desemnarea persoanelor cu responsabilități în aplicarea Legii nu vor fi înregistrate în sistemul informatic al Oficiului dacă nu respectă toate prevederile Legii și ale prezentelor norme, considerându-se obligația de desemnare/numire neîndeplinită până la remediarea situației.

- în procesul de selecție a persoanelor desemnate, entitățile reglementate au în vedere persoane potrivite și competente, luând în considerare, cel puțin:

a) abilitățile și cunoștințele în domeniul prevenirii spălării banilor și finanțării terorismului, atât înainte de a fi desemnate, cât și ulterior, în mod continuu;

b) reputația profesională care poate avea la bază inclusiv cazierul judiciar și referințe ale angajatorilor anteriori.

De reținut: Entitățile reglementate au obligația de a înregistra și păstra în evidențele proprii toate documentele în format letric cu semnăturile olografe ale reprezentanților acestora sau în format electronic, înregistrate în cadrul entității, prin care sunt selectate și desemnate persoanele responsabile în relația cu ONPCSB, pe care le pun la dispoziția autorităților cu atribuții de control, la cererea acestora.

- persoanele desemnate precum și angajații sau persoanele aflate într-o poziție similară în cadrul entităților reglementate au dreptul, în nume propriu, de a semna încălcări de orice natură ale Legii în cadrul entității reglementate, caz în care identitatea acestor persoane va fi protejată corespunzător de către Oficiu.

Aspectele semnalate nu constituie încălcări ale unei obligații de confidențialitate sau secret profesional, inclusiv în cazul în care nu se confirmă, și nu atrag răspunderea disciplinară în acest sens.

3. Proceduri interne - în aplicarea prevederilor Legii nr. 129/2019

Entitățile reglementate emit următoarele documente pentru a atenua și a gestiona cu eficacitate riscurile de spălare a banilor sau de finanțare a terorismului, aprobate la nivelul conducerii de rang superior, astfel:

a) norme interne ce conțin cel puțin: măsuri aplicabile în materie de cunoaștere a clienței; măsuri aplicabile în materie de raportare și furnizare promptă a datelor la solicitarea autorităților competente; măsuri de păstrare a evidențelor și a tuturor documentelor, conform cerințelor din Lege;

b) proceduri de administrare a riscurilor care conțin cel puțin măsuri de identificare, evaluare și gestionare a riscurilor, precum și criteriile, aspectele, scenariile și intervalele de timp în funcție de care se identifică tranzacțiile legate între ele;

c) proceduri care stabilesc mecanismele de control intern, de comunicare și management de conformitate;

d) proceduri care stabilesc mecanisme ce cuprind măsuri aplicabile în materie de protecție a personalului propriu implicat în procesul de aplicare a acestor politici împotriva oricăror amenințări ori acțiuni ostile sau discriminatorii;

e) politici de instruire și evaluare periodică a angajaților.

Important! Entitățile reglementate au obligația de a asigura o **funcție de audit independent** în scopul testării normelor, procedurilor, mecanismelor și politicilor, atunci când, în ultimul exercițiu financiar încheiat, depășesc cel puțin două dintre următoarele criterii:

a) total active: 5.000.000 lei;

b) total cifră de afaceri netă: 10.000.000 lei;

c) numărul mediu de salariați: 30.

- Entitățile reglementate prevăzute la art. 5 alin. (1) lit. i) din Lege („alte entități și persoane fizice care comercializează, în calitate de profesioniști, bunuri sau prestează servicii, în măsura în care efectuează tranzacții în numerar a căror limită minimă reprezintă echivalentul în lei a 10.000 euro, indiferent dacă tranzacția se execută printr-o singură operațiune sau prin mai multe operațiuni care au o legătură între ele”) aplică prevederile art. 24 alin. (1) din Lege (stabilesc politici și norme interne, mecanisme de control intern și proceduri de administrare a riscurilor de spălare a banilor și de finanțare a terorismului) în momentul efectuării tranzacțiilor în numerar, a căror limită minimă reprezintă echivalentul în lei a 10.000 EUR, indiferent dacă tranzacția se execută printr-o singură operațiune sau mai multe operațiuni care au o legătură între ele.

4. Instruirea angajaților - în aplicarea prevederilor Legii nr. 129

Normele, procedurile, mecanismele și politicile stabilite sunt aduse la cunoștința angajaților și aplicate efectiv în activitatea desfășurată de entitatea reglementată.

Entitățile reglementate asigură, cel puțin o dată pe an sau ori de câte ori se impune, instruirea corespunzătoare a angajaților în baza politicilor interne emise în acest sens.

Procesul de verificare și instruire corespunzătoare a angajaților se realizează cel puțin prin:

a) impunerea de standarde adecvate la angajarea persoanelor cu responsabilități în aplicarea dispozițiilor prevăzute de Lege;

b) includerea, după caz, în fișele de post ale angajaților a atribuțiilor specifice și concrete ce le revin în ceea ce privește aplicarea dispozițiilor prevăzute de Lege;

c) evaluarea periodică a cunoștințelor legale în materia prevenirii spălării banilor și finanțării terorismului și a modului de aplicare concretă și corespunzătoare, în cadrul intern, a obligațiilor ce le revin conform atribuțiilor primite în baza dispozițiilor Legii. Nivelul evaluării trebuie să fie proporțional cu rolul lor în cadrul entității reglementate și cu riscurile de spălare a banilor și de finanțare a terorismului pe care le pot detecta în cadrul activității;

d) participarea la programe de instruire având ca scop recunoașterea de către angajați a operațiunilor care pot avea legătură cu spălarea banilor sau cu finanțarea terorismului.

5. Evaluarea riscurilor - în aplicarea prevederilor Legii nr. 129

Evaluarea riscurilor se realizează de către toate entitățile reglementate pentru protejarea eficientă a acestora și stă la baza elaborării și aplicării procedurilor de administrare a riscurilor de spălare a banilor și de finanțare a terorismului.

Scopul evaluării riscurilor este de a permite entității reglementate să determine, într-o manieră motivată, setul de măsuri obligatorii de cunoaștere a clientelei, prevăzute de Lege, care trebuie aplicate atât în timpul procedurii de identificare a unui client sau a unui beneficiar real, cât și în timpul relației de afaceri, atât pentru clienții noi, cât și pentru cei existenți.

Responsabilitatea configurării și actualizării periodice a procedurilor de administrare a riscurilor de spălare a banilor și de finanțare a terorismului revine persoanei din conducerea de rang superior din cadrul entității reglementate, cu atribuții de control intern, de comunicare și management de conformitate.

Entitățile reglementate prevăzute la art. 5 alin. (1) lit. i) din Lege („alte entități și persoane fizice care comercializează, în calitate de profesioniști, bunuri sau prestează servicii, în măsura în care efectuează tranzacții în numerar a căror limită minimă reprezintă echivalentul în lei a 10.000 euro, indiferent dacă tranzacția se execută printr-o singură operațiune sau prin mai multe operațiuni care au o legătură între ele”) vor implementa sistemul de evaluare a riscurilor de spălare a banilor sau de finanțare a terorismului numai pentru tranzacțiile efectuate în numerar, a căror limită minimă reprezintă echivalentul în lei a 10.000 EUR, indiferent dacă tranzacția se execută printr-o singură operațiune sau mai multe operațiuni care au o legătură între ele.

6. Măsuri de cunoaștere a clientelei

Entitățile reglementate aplică măsurile simplificate, standard și suplimentare de cunoaștere a clientelei într-un mod adecvat riscului aferent, în baza sistemului propriu de evaluare a riscurilor de spălare a banilor și de finanțare a terorismului, conform normelor interne de cunoaștere a clientelei.

Entitățile reglementate verifică identitatea clientului și a beneficiarului real înainte de stabilirea unei relații de afaceri sau de desfășurarea tranzacției ocazionale.

Entitățile reglementate prevăzute la art. 5 alin. (1) lit. i) din Lege vor aplica măsurile de cunoaștere a clientelei conform Legii, numai pentru tranzacțiile efectuate în numerar, a căror limită minimă reprezintă echivalentul în lei a 10.000 EUR, indiferent dacă tranzacția se execută printr-o singură operațiune sau mai multe operațiuni care au o legătură între ele.

Măsurile suplimentare de cunoaștere a clientelei, pe care entitățile reglementate le pot aplica, în funcție de risc, constau, cu titlu exemplificativ, în:

- a) obținerea de informații suplimentare cu privire la împuternicit, beneficiarul real, sediul, ocupația, sursa de venit, volumul activelor etc. și alte informații disponibile din baze de date publice;
- b) efectuarea de căutări suplimentare, cum ar fi căutări pe internet folosind surse independente și deschise;
- c) obținerea de informații suplimentare și, după caz, justificarea prin documente aferente cu privire la natura relației de afaceri și a sursei fondurilor/activelor clientului;

- d) obținerea de informații despre motivele care stau la baza efectuării tranzacțiilor;
- e) scăderea pragului de 25% prevăzut la definiția beneficiarului real de la art. 4 alin. (2) lit. a) și d) din Lege;
- f) efectuarea de monitorizări suplimentare a relației de afaceri, prin creșterea numărului și duratei verificărilor efectuate și selectarea modelelor de tranzacții care necesită verificări suplimentare;
- g) creșterea gradului de conștientizare, în cazul tranzacțiilor și clienților cu risc ridicat, în toate departamentele care au o relație de afaceri cu clientul, inclusiv posibilitatea de informare suplimentară a personalului care răspunde de respectivul client.

Entitățile reglementate adoptă norme interne de cunoaștere a clientelei, inclusiv a beneficiarului real, care stabilesc toate măsurile aplicabile în materie de cunoaștere a clientelei, care conțin cel puțin următoarele elemente:

- a) identificarea criteriilor de acceptare a clienților și nivelul ierarhic de aprobare a acestora;
- b) tipurile de produse și servicii care pot fi furnizate fiecărei categorii de clientelă;
- c) încadrarea clienților în categoria de clientelă corespunzătoare și modalitatea de trecere a acestora dintr-o categorie de clientelă în alta;
- d) frecvența actualizării, pe bază de risc, a informațiilor și a documentației despre clienți;
- e) conținutul măsurilor de cunoaștere a clientelei pentru fiecare clasă de risc identificată conform art. 15 alin. (2), cu identificarea explicită a documentelor și informațiilor utilizate;
- f) monitorizarea permanentă a operațiunilor derulate de clienți, indiferent de clasa de risc în care acestea sunt încadrate, în scopul detectării tranzacțiilor neobișnuite și tranzacțiilor suspecte;
- g) gestionarea situațiilor de încetare a relațiilor de afaceri și a celor în care apar dificultăți în procesul de cunoaștere a clientelei;

h) identificarea tranzacțiilor sau relațiilor de afaceri cu persoanele expuse public sau cu clienți ai căror beneficiari reali sunt persoane expuse public sau dețin calitatea de membru al familiei persoanei expuse public ori de persoană cunoscută ca asociat apropiat al unei persoane expuse public, inclusiv pentru o perioadă de cel puțin 12 luni începând cu data de la care respectiva persoană nu mai ocupă o funcție publică importantă;

i) modul de punere în aplicare a sancțiunilor internaționale, conform legislației în vigoare, inclusiv prin verificări realizate pe site-ul Oficiului, www.onpcsb.ro, secțiunea "sancțiuni internaționale".

Entitățile reglementate pentru aplicarea măsurilor de cunoaștere a clientelei vor reține de la fiecare client, inclusiv pentru beneficiarul real, datele prevăzute de următoarele documente:

a) pentru persoanele fizice se vor reține datele de identificare prevăzute în cărțile/buletinele de identitate, pașapoarte sau permise de ședere;

b) pentru persoanele juridice, precum și pentru beneficiarii reali ai acestora se vor reține datele de identificare cuprinse în:

1. actele de constituire a entităților reglementate, certificatele de înregistrare sau extrase ale acestora;

2. documente din care să rezulte identitatea beneficiarului real, respectiv persoana fizică ce deține sau controlează în cele din urmă clientul și/său persoana fizică în numele căreia se realizează o tranzacție, o operațiune sau o activitate;

3. certificate de atestare fiscală și, după caz, certificate de rezidență fiscală emise de autoritățile fiscale naționale/internaționale;

c) în cazul în care un client persoană juridică este reprezentat de un împuternicit, se vor reține datele de identificare menționate mai sus, inclusiv împuternicirea/documentul acestuia emise de reprezentantul legal al entității reglementate în numele căreia acționează;

d) în cazul în care un client este parte a unui contract fiduciar sau altor construcții juridice similare, se vor reține de la acesta copii ale declarațiilor de înregistrare a contractelor de fiducie depuse la organele fiscale unde este înregistrat.

7. Tipuri de raportări

Entitățile reglementate au obligația să transmită de îndată Oficiului un raport de tranzacții suspecte, atunci când, după aplicarea tuturor măsurilor de cunoaștere a clientelei și de evaluare a riscurilor, au identificat suspiciuni de spălare a banilor sau de finanțare a terorismului.

Entitățile reglementate vor lua toate măsurile legale de identificare a tranzacțiilor suspecte, în desfășurarea activității lor, indiferent de riscul identificat aferent clientelei, de pragul tranzacțiilor sau de modalitatea de realizare a acestora.

Important! Modul de identificare a tranzacțiilor suspecte are în vedere inclusiv stabilirea unor parametri și a unor tipare ce delimitează tranzacțiile obișnuite derulate, cum ar fi: limite valorice pe categorie de client, produs sau tranzacție, categorii de tranzacții derulate în relație cu diferitele categorii de clientelă și, în cazul persoanelor juridice și al altor entități, și domeniul de activitate.

Persoanele prevăzute la art. 5 alin. (1) lit. e) și f) din Lege (auditorii, experții contabili și contabilii autorizați, cenzorii, persoanele care acordă consultanță fiscală, financiară, de afaceri sau contabilă, notarii publici, avocații, executorii judecătorești și alte persoane care exercită profesii juridice liberale) au obligația de a transmite un raport de tranzacții suspecte numai în măsura în care nu sunt avute în vedere informațiile pe care acestea le primesc de la unul dintre clienții lor sau le obțin în legătură cu aceștia în cursul evaluării situației juridice a clientului în cadrul unor proceduri judiciare sau al îndeplinirii obligației de apărare sau de reprezentare a clientului în proceduri judiciare sau în legătură cu aceste proceduri, inclusiv de consiliere juridică privind inițierea sau evitarea procedurilor, indiferent dacă aceste informații sunt primite sau obținute înaintea procedurilor, în timpul acestora sau după acestea.

Entitățile reglementate au obligația să transmită Oficiului un raport privind tranzacțiile cu sume în numerar, în lei sau în valută, a căror limită minimă reprezintă echivalentul în lei a 10.000 euro, **în termen de 3 zile lucrătoare de la momentul efectuării tranzacțiilor.**

În cazul în care entitățile reglementate efectuează tranzacții cu sume în numerar a căror valoare este fragmentată în tranșe mai mici, conform prevederilor Legii, acestea transmit Oficiului un raport, în termen de 3 zile lucrătoare de la efectuarea ultimei operațiuni, prin care se atinge sau se depășește limita minimă de raportare.

Entitățile reglementate transmit Oficiului un raport privind operațiunile cu numerar menționate mai sus, efectuate conform activității desfășurate prin casieria proprie, indiferent de justificările economice.

În aplicarea prevederilor Legii, sumele în lei la care se face referire atât în prevederile legale, cât și în activitatea desfășurată de către entitatea reglementată se calculează la cursul oficial al Băncii Naționale a României al valutei aferente, din ziua în care s-a realizat tranzacția.

În cazul entităților raportoare prevăzute la art. 5 alin. (1) lit. e) și f) din Lege (auditorii, experții contabili și contabilii autorizați, cenzorii, persoanele care acordă consultanță fiscală, financiară, de afaceri sau contabilă, notarii publici, avocații, executorii judecătorești și alte persoane care exercită profesii juridice liberale), raportările se fac către Oficiu și se notifică structurile de conducere ale profesiilor liberale asupra transmiterii rapoartelor de tranzacții suspecte.

8. Păstrarea documentelor

Entitățile reglementate stabilesc prin normele interne măsuri de păstrare a evidentelor și a tuturor documentelor, precum și modul de acces la acestea.

Documentele și informațiile obținute de la clienții entităților reglementate sunt păstrate în scopul prevenirii, depistării și investigării cazurilor de spălare de bani sau de finanțare a terorismului pe toată perioada desfășurării relației de afaceri și ulterior pentru o perioadă de 5 ani de la încetarea acestei relații sau de la data tranzacției ocazionale.

La solicitarea scrisă a autorităților competente în domeniul prevenirii, depistării și investigațiilor în cazurile de spălare a banilor și de finanțare a terorismului, entitățile reglementate au obligația să extindă perioada de păstrare a documentelor, fără ca această prelungire să depășească 5 ani.

9. Instruirea entităților raportoare

În cadrul acțiunilor de control, agenții constatatori ai Oficiului emit îndrumări și realizează instruire în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor, finanțării terorismului și cu privire la punerea în aplicare a sancțiunilor internaționale, având ca scop cunoașterea și înțelegerea modului de aplicare efectivă a prevederilor legale, precum și creșterea gradului de conștientizare a entităților reglementate cu privire la importanța respectării prevederilor legale în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului, precum și a modului de aplicare a sancțiunilor internaționale.

Oficiul realizează programe anuale dedicate instruirilor entităților raportoare, pe domenii de activitate, ale căror date concrete se regăsesc pe site-ul instituției www.onpcsb.ro, secțiunea "programe instruire".